

Reisverslag Roemenië 14 maart tot en met 21 maart 2019

Dag 1

Op donderdag 14 maart vertrekken Dinant en Lisette Pas naar Roemenië. Deze keer een reis zonder Jerry van den Bos. Hij heeft vele jaren tweemaal per jaar de reis naar Roemenië gemaakt. Met het wat ouder worden, maar ook in het kader van overdracht heeft Jerry gevraagd of Dinant éénmaal per jaar de honneurs wil waarnemen. Mede gelet op de reizen die Jerry en Dinant al een aantal keren samen hebben gemaakt en Dinant daardoor bekend is wat er ter plekke in Roemenië moet gebeuren is het nu de tijd om deze stap te zetten.

Een nieuwe werkwijze dus.... en ook een nieuwe manier van reizen: per vliegtuig en huurauto. Vanaf het begin van de stichting was de auto altijd hét vervoermiddel. Twee dagen heen, twee dagen terug en daartussenin de projecten bezoeken of starten. Maar met de huidige lijnvluchten vanuit Nederland naar Roemenië en de prijzen hiervan wordt niet alleen een besparing van 2 dagen reizen gerealiseerd maar ook een besparing op de totale reiskosten. Het boeken van tickets en een huurauto kan allemaal vanuit Nederland voorbereid en geregeld worden.

De vlucht naar Roemenië staat gepland voor vertrek om 16.25 uur vanaf vliegveld Eindhoven. Aankomst in Cluj-Napoca om 19.45 uur lokale tijd. Ons vliegtuig vertrekt ongeveer 20 minuten later dan gepland, maar landt exact op tijd in Cluj. De piloot zal waarschijnlijk wat harder hebben gevlogen om de verloren tijd in te halen.

Bij aankomst is het een kwestie van de koffers van de bagageband halen en vervolgens de sleutels van de al gereserveerde huurauto in ontvangst nemen. Een drie kwartier na landing rijden we van de luchthaven in Cluj weg naar ons overnachtingsadres in Oradea: een rit van zo'n 2,5 uur over 80km wegen in het donker. Voor Lisette de eerste kennismaking met Roemenië, voor Dinant de 5^e keer.

Rond 23.00/23.15 uur arriveren we in Oradea. We overnachten bij Lia en Nelu Vinter. Vrienden van onze contactpersoon Tavy Pantis. En zowel Lia als Nelu zijn lokaal betrokken bij een aantal projecten van onze stichting. Lia bezoekt bijv. families om hen te helpen met voedsel/boodschappen en Nelu is betrokken bij een aantal projecten waar ook gebouwd moet worden.

Roemenië zou Roemenië niet zijn als er niet gegeten wordt zodra je ergens arriveert. Onze aankomst in de late avond betekent dan ook dat er iets in de oven klaar staat. Een pizza wordt geserveerd rond 23.30 uur.

Dag 2

Om 8.30 uur ontbijt. Dat is luxe vergeleken met het normale dagelijkse leven in Nederland. Tavy Pantis en onze tolk Ramona schuiven aan bij het ontbijt. Lia en Nelu zijn ook aanwezig en met ons allen bepalen we het programma van de komende dagen. We besluiten al snel om op pad te gaan en de nodige goederen en aardappelen mee te nemen. Tavy heeft voor dit werk een auto met de nodige bagageruimte: een Dacia Logan stationwagon. Daar gaat het nodige in mee.

Ons eerste bezoek leggen we af bij een familie waar vader niet thuis is/kan zijn. Hij is ziek en is opgenomen in een tehuis, zonder medicatie wordt hij agressief naar zijn omgeving. En dat betekent thuis agressief naar zijn vrouw en kinderen. Probleem is dat het tehuis vader naar huis wil zenden in april. En waar een gezin normaliter blij is dat iemand thuiskomt, wordt hier niet direct positief op gereageerd. En als we vragen wat de reden is van het naar huis zenden van vader, is het antwoord van financiële aard. De meegebrachte aardappelen en zaden laten we achter en we besluiten om later op de dag met elkaar te bespreken, of en hoe we de familie kunnen helpen.

Het tweede bezoek leggen we af bij een familie waar de kinderen uit huis zijn geplaatst door de Roemeense kindbescherming. Ondanks onze inspanningen, ondanks de inspanning van Tavy Pantis, ondanks de inspanning van de burgemeester van het betreffende plaatsje zijn de kinderen uit huis gehaald. Zij verblijven in Cluj. En we horen van de vader dat zij niet vrij hun kinderen mogen en kunnen bezoeken. Zichtbaar emotioneel vertelt hij ons dat hij hard werkt om zijn huis op te knappen en schoon te houden want dat is één van de voorwaarden voordat de kinderen weer thuis mogen komen. Om wat inkomsten te genereren verkoopt hij bloemen aan de straatkant. Bloemen die hij zelf plukt in het bos waar hij ook het nodige brandhout vindt voor de kachel.... Ook hier laten we het nodige achter: aardappelen en dozen met goederen die vanuit Nederland al eerder met het transport richting Roemenië zijn gekomen.

Op de terugweg naar Oradea bezoeken we nog even snel een familie waar we alleen aardappelen achterlaten. Deze familie zat in het sponsorprogramma, maar hun situatie is dermate verbeterd zodat een maandelijkse bijdrage vanuit de stichting niet meer nodig is. Maar pootaardappelen zijn altijd welkom! De opbrengst van de Nederlandse pootaardappelen is namelijk groot: factor 15. Met andere woorden: 1KG pootaardappelen levert na de oogst 15KG te consumeren aardappelen op.

Rond 13.30 uur schuiven we aan tafel voor een lunch. Veel tijd hebben we niet, want om 15.00 uur moeten we aanwezig zijn bij een nieuw project van Tavy. Hij bouwt samen met een team van mensen een nieuw huis voor een familie. En om 15.00 uur komt de betonauto het nodige aan beton leveren voor de fundering. Het mooie is dat we in 2017 en 2018 een project met elkaar hebben opgepakt om in het plaatsje Buteni een huis te bouwen. Het was het eerste wat groter project in jaren. Het team van Tavy, dat zich hier mee bezig heeft gehouden, was zo

enthousiast over het werk dat ze Tavy gevraagd hebben om een nieuw project te starten. Ze willen graag iets bouwen, iets betekenen voor een ander. Succes smaakt naar meer.... Mooi dat dit enthousiasme aanwezig is; dat hadden we met elkaar niet kunnen bedenken toen we in 2017 het bouwproject in Buteni gestart zijn.

Na onze aanwezigheid bij het storten van het beton vertrekken we naar een familie die al langer in het sponsorproject zit. En op verschillende plekken 'gewoond' hebben. We treffen hen nu aan in een

ingegraven camper met aanbouw. Een gezin met drie tieners compleet van de buitenwereld afgesloten en een 'huis' waar de term survival het beste bij past. Ze verblijven hier al sinds augustus/september vorig jaar. Een onverlaat heeft geprobeerd brand te stichten waardoor het onderkomen er nog slechter uitziet dan toen het vorig jaar is neergezet. Enig lichtpuntje is: de grond waarop het onderkomen staat is hun eigen grond. Niemand zal en kan hen hier weggagen..... maar onze hulp met goederen, materiaal, aardappelen is hard nodig!

Tegen de avond leggen we voor deze dag onze laatste bezoeken af. We gaan naar een kindertehuis in het plaatsje Cenalos maar leveren eerst aardappelen af bij een familie die 'op de route woont'. We helpen hen alleen met aardappelen, vader heeft goed werk zodat onze hulp verder niet meer nodig is.

Bij het kindertehuis bezoeken we een aantal jongens die goed opgevangen worden nadat ze jaren geleden door hun ouders zijn verlaten. Twee van hen zijn inmiddels 18 jaar oud, hebben de kans gekregen om een studie te volgen en daardoor een toekomst op te bouwen. De een als kapper, de ander als elektro-mechaniker. Ook 3 andere broertjes worden hier goed en liefdevol opgevangen. Een grapje maken met hen levert veel plezier op. Het tehuis zelf is in de afgelopen week van binnen opgeknapt: een nieuwe laag verf op de muren maakt dat het er netjes, schoon en verzorgd uitziet. Goed om te zien dat met onze hulp deze jongens een toekomst voor zich hebben. Een toekomst die er anders niet zo had voorgestaan als nu.

Thuis bij Lia en Nelu nemen we met ons allen de dag door. Wat hebben we gezien en gehoord? Wat zijn onze indrukken? Moet er wat veranderen in onze hulpverlening?

Dag 3

Net als gisteren: 8.30 uur ontbijt. Gebakken eieren met spek.... wat een gastvrij ontvangst bij Lia en Nelu thuis. Overigens stellen zij ook hun garage ter beschikking voor de opslag van de goederen en aardappelen van het transport. Om niet.... voor anderen, terwijl we ook horen van hun eigen zorgen en problemen. Nelu kan geen werk vinden in zijn eigen land en is afhankelijk van het inkomen door seizoensarbeid te verrichten in Italië, ten zuiden van Milaan. We horen hoe er wordt omgegaan door werkgevers met Roemenen. En wat dit voor Nelu betekent.

Verhalen die we (her)kennen in de gesprekken die we hebben met de families die we helpen. Werken in buitenland betekent dat er misbruik van de situatie van de Roemenen wordt gemaakt, niet alleen in Italië, maar ook in Duitsland, Oostenrijk, Tsjechië, Nederland.... En de Roemenen

hebben vaak geen keus, kunnen alleen kiezen tussen iets of niets. En kiezen dan maar voor wat ze wel kunnen krijgen, hoe schamel het loon dan ook is.

We vertrekken deze ochtend naar de familie waar we in 2017 en 2018 een gezamenlijk bouwproject hebben uitgevoerd. Dat wil zeggen: een team van mensen in Roemenië heeft eigenhandig een nieuw huis gebouwd. Vanuit Nederland hebben we via de diaconie van de Protestantse Gemeente Almelo veel geld hiervoor opgehaald. En aangevuld met de nodige financiële en materiele giften via een kerkgemeenschap in Oradea hebben we voor deze familie een nieuw onderkomen kunnen regelen. Een warm, droog en

veilig onderkomen. We horen ter plekke wat dit met hen doet: fysiek gaat het vele malen beter nu ze een warm en droog huis hebben. De moeder van het gezin geeft aan dat ze geen woorden heeft voor

hetgeen voor hen gedaan is. Ze weet niet hoe ze hiervoor moet bedanken, maar dat het hen uit een situatie heeft geholpen die uitzichtloos leek te zijn staat buiten kijf! Met de jongen Florian gaat het ook goed. Hij moet nog wel een aantal keren geopereerd worden (i.v.m. vergroeiingen aan zijn botten) maar de betere situatie thuis maakt dat hij daar goed verzorgd kan worden. Even naar het toilet betekent nu voor hem: naar de nieuwe badkamer in plaats van naar het hokje buiten.

Onderweg hebben we overigens goede gesprekken met elkaar. Zo krijgen we de vraag of juist is wat ze gehoord hebben over Nederland: dat in elke stad en elke wijk drugs eenvoudig te koop zijn. En wat dit doet met onze kinderen? Zo kreeg onze tolk op haar werk de vraag of die Nederlandse vrienden 'iets' hadden meegenomen toen ze aangaf een vrije dag nodig te hebben om Nederlandse vrienden te begeleiden. Het beeld over Nederland bijstellen is nodig..... Maar ook andersom: in Nederland hebben we een beeld dat alle Roemenen crimineel zijn en dronken achter het stuur zitten, want dat is vaak hoe Roemenen bij ons in het nieuws komen. Maar onze eigen ervaringen zijn zo anders, waarbij vooral de gastvrijheid opvalt.

Het 2^e bezoek van deze dag leggen we af bij een familie die vanuit de stad Oradea verhuisd is naar een huisje in een dorpje buitenaf. De reden is dat het huis waar ze verbleven niet langer voor hen beschikbaar was. Ze moesten elders onderdak vinden. En dat is ze gelukt. Het water moeten ze echter buiten uit een put halen. Stromend water in huis hebben ze niet. We laten aardappelen achter, maar omdat het een ander huis in een andere plaats is weten we niet of de grond rondom hun huisje geschikt is voor het verbouwen van aardappelen. We laten ook de nodige dozen met goederen achter, hard nodig voor een gezin met twee gehandicapte kinderen. Eén van hen is overdag wakker, de andere 's nachts. Een hard leven met weinig inkomsten en weinig perspectief naar de toekomst.

Het volgende bezoek wordt afgelegd bij een familie waar we ook al langer hulp verlenen. Tot onze verrassing (en ook tot verrassing van onze contactpersoon) horen we dat vader, moeder en één van de dochters naar Duitsland zijn voor werk. Ze hebben een baan gevonden in een 'meat factory'. Het zou gemakkelijk werk zijn, maar de kinderen hebben gehoord dat dat toch niet het geval is. Het is

hard werken. En vader heeft in de fabriek een ongeluk gehad waardoor ze nu ontslagen zijn. De kinderen thuis weten niet waar de ouders nu zijn, in welke stad in Duitsland. Thuiskomen is voor hen (nog) geen optie. Ze wachten op een nieuwe baan in Duitsland die is toegezegd. Of het een goede keus is om naar Duitsland te gaan? We hebben enigszins onze twijfels omdat de moeder kanker heeft gehad en haar gezondheid niet optimaal is. Overigens m.b.t. 'de kinderen thuis': de volwassen dochter regelt nu het huishouden thuis en zorgt dat de schoolgaande kinderen naar school gaan.

De ouders van de man en vrouw die nu in Duitsland werken wonen overigens in de buurt. Ook zij worden door ons geholpen. Opa en oma hebben nl. jarenlang een kleinkind verzorgd. Een kleinkind dat bij opa en oma thuis een ongeluk heeft gehad en daardoor zwaar gehandicapt is geraakt. Jaren geleden is er voor hen met behulp van financiële middelen uit Almelo een nieuw huisje gebouwd. Een nieuwe keuken was nog de wens en die is in het afgelopen jaar gerealiseerd. Waar we voorheen met hen om de tafel zaten in het woonkamertje, zitten we nu om de tafel in de nieuwe keuken. Het ziet er netjes en verzorgd uit. We leveren de speciaal uit Nederland met transport meegegeven zelf af. Opa en oma reageren verheugd dat dit de juiste zelf is die hun gehandicapte kleinzoon nodig heeft. Ze vertellen ons het verhaal over de kleinzoon die nu bij zijn eigen ouders is: hij kreeg last van epileptische aanvallen, drie stuks kort achter elkaar. De ouders stonden op het punt om 112 te bellen. Maar toen oma begon te zingen en hij het geluid door de telefoon hoorde werd hij rustig. Een ambulance was niet meer nodig....

Terug in de stad Oradea en na wat gegeten te hebben bezoeken we een gezin dat in de stad woont achter een aantal garageboxen in een 'hutje'. Een ander woord valt er niet voor te bedenken. Ze wonen hier al jaren. En overleven hier elke dag. De verwarming bestaat voor hen uit een kachel waar ze alle gevonden/verzamelde afval in verbranden. We brengen de nodige goederen en een uit Nederland meegegeven kaart met een persoonlijke groet. We horen van dit gezin dat de grond waarop hun hutje staat van een bedrijf is dat plannen heeft om iets te gaan bouwen op die grond. En als dat gebeurt zal hun hutje tegen de vlakte gaan. Wat er dan gaat gebeuren? Maar even niet aan denken op dit moment. Komt tijd, komt raad?

Nog een paar bezoeken deze dag af te leggen: naar een moeder met zoon en dochter in een 2 kamer appartement in de stad. Moeder en zoon hebben beiden last van artrose en ook de dochter is niet fit. Ze heeft een kuur ontvangen van de dokter, maar die heeft niet geholpen. Ziek, zwak en misselijk.... Niet verwonderlijk in een omgeving waar je zo dicht op elkaar zit.

We leggen ook, en dat doen we al jaren, een bezoek af bij iemand die jaren geleden een auto-ongeluk heeft gehad en sindsdien aan bed gebonden is. Haar ouders verzorgen haar thuis zo goed en kwaad als het kan. Het wordt steeds lastiger omdat de ouders ouder worden en zij steeds vaker geholpen moet worden met bijv. omkeren in bed. Lichtpuntje is de geboorte van een nichtje dat hen allen veel plezier bezorgd. En hier blijkt dat de keuze om onze reis met het vliegtuig te maken niet is doorgekomen. Want een doos met een aantal attenties voor mensen in Nederland staat klaar. En die kunnen we nu niet meenemen.... Daar zal ongetwijfeld een oplossing voor komen maar voor nu kunnen we niet anders dan deze doos achterlaten.

Ons laatste bezoek gaat naar een moeder met jonge kinderen. Ze is nieuw in het sponsorprogramma opgenomen nadat haar man haar verlaten heeft. We kennen haar en haar kinderen nog niet, een eerste kennismaking is nodig. We stellen onze gebruikelijke vragen om te kunnen bepalen of we op de goede manier onze hulp verlenen. Al snel blijkt dat er niet genoeg geld is voor eten voor de komende dagen. Dat lossen we dan ook graag direct op door wat geld achter te laten. We noteren ook de maten van de kleding zodat we met het volgende transport gericht hulp kunnen bieden.

's Avonds spreken we opnieuw de dag door en we handelen het nodige administratieve werk af. Dit laatste doen we omdat we alles goed en verantwoord willen doen. We werken immers met gelden die we krijgen om de juiste dingen mee te doen. En dat borgen we onder andere door een goede administratie te voeren. Een administratie waarin genoteerd staat voor welk gezin welk bedrag wordt ingezet. Zodat elke cent verantwoord kan worden. Dat vinden we enerzijds belangrijk richting onze sponsors maar anderzijds ook richting onze contactpersonen. Want we willen voorkomen dat onze contactpersonen door wettelijke of fiscale regels in hun eigen land in problemen kunnen komen. Transparantie willen we dan ook hoog in het vaandel genoteerd hebben staan.

Dag 4

In en rond Oradea hebben we alle bezoeken afgelegd. Vandaag is dan ook een dag om elkaar wat beter te leren kennen. Immers: Lisette is voor het eerst in Roemenië.... We hebben dan ook besloten om deze dag met het gezin van Tavy Pantis en met het gezin van Lia en Nelu door te brengen. We bezoeken o.a. met hen de kerkdienst.

En we worden verrast door een uitgebreide maaltijd bij Tavy thuis. Met gepaste maar terechte trots laat hij ons zijn nieuwe huis zien. Veel werk heeft hij zelf gedaan. Voor Roemeense begrippen een huis waar je 'u' tegen zegt en in een Nederlandse woonwijk niet zou misstaan.

In de middag gaan we met een grote groep naar de binnenstad van Oradea. Niet om gezinnen of projecten te bezoeken, maar om in een relaxte sfeer de middag met elkaar door te brengen. We beklimmen o.a. de 50 meter hoge toren naast het stadhuis. En vanaf die toren hebben we een schitterend overzicht over de stad. Het weer speelt ook mee: veel zon, 22 graden....

's Avonds eten we met elkaar een pizza in een pizzarestaurant en nemen afscheid van elkaar. Morgen zullen wij verder reizen en zullen zowel onze contactpersoon als ook onze tolk weer naar het dagelijkse werk moeten.

Dag 5

Deze dag staat in het teken van reizen van Oradea naar Petrosani. Dit doen we via Timisoara. Het betekent de nodige uurtjes in de auto. Niet vervelend omdat het deze dag, net als gisteren, mooi weer is: zonnig met een prima temperatuur.

We gaan via Timisoara omdat we daar een kennis willen bezoeken. Iemand die voorheen in het sponsorprogramma zat, maar inmiddels onze hulp niet meer nodig heeft. Daar aangekomen, volgens Roemeense gastvrijheid, komen we niet weg zonder eerst gegeten te hebben.

De sarmale staat klaar; een typisch Roemeens gerecht dat we deze dagen vaker krijgen. Ieder maakt het op zijn eigen manier klaar, de één met wat meer rijst dan de ander, of met meer vlees, wat groter of kleiner vormgegeven... en daardoor smaakt de ene Sarmale niet hetzelfde als de andere. En soep, veel soep eten we als we in Roemenië zijn. Vooral kippensoep. En twee warme maaltijden per dag....

Wat opvalt tijdens de reis naar het zuiden is het verschil in het land zelf: hoe verder je naar het zuiden gaat hoe armoediger het wordt. Dat zie je aan de huizen, de wegen, de niet meer in gebruik zijnde en verlaten fabrieken. De hoeveelheid rommel langs de weg..... het lijkt wel of de tegenstelling in het land per jaar wat groter, wat meer wordt. We horen bijv. dat het werkloosheidspercentage in Oradea onder de 5% ligt en

in Timisoara 0 tot 1% is. Daar waar de werkloosheid in Petrosani en de regio daaromheen erg groot is: van de 40 mijnen nog maar 4 open. Van de duizenden banen in het verleden nu nog enkelen honderden banen. Kolen worden nu uit de EU geïmporteerd en niet meer uit de eigen grond gehaald. En dat steekt velen in en rond Petrosani. Er zal vast een beleid achter zitten, een heldere verklaring waarom.... maar bekend is die niet. En ook al zou die bekend zijn: het helpt de mensen in deze regio niet. Ze hebben werk nodig om in hun eerste levensbehoeften te kunnen voorzien.

Dag 6

De weersverwachting is nog goed. En dat betekent dat we deze dag door de 'canyon' verder naar het zuiden gaan. Naar een tweetal families die elke reis bezocht worden.

Onderweg hebben we het met pastor Stoica over het verschil dat wij zien tussen het westen en het zuiden van het land. De pastor vertelt ons van zijn bezoek aan een drietal dorpen in de zuidelijke regio. En laat ons later deze week een aantal foto's daarvan zien die een indruk geven van de situatie daar. Beschrijven kun je ze niet, schrijnend zijn ze zeker. Kinderkleding en schoenen zijn vooral nodig in deze regio.

Bij de eerste familie valt op hoe zorgeloos de kinderen zijn. Ondanks hun situatie zijn ze gelukkig met hetgeen ze hebben. 'Leven in een andere dimensie' hebben we wel eens eerder en vaker geschreven, maar is een uitspraak die ook deze keer weer naar voren komt. Vader werkt in een plaatsje verderop aan het bouwen van een kerk. Het kerkbestuur daar maakt misbruik van zijn inzet. We constateren dat hij onderbetaald wordt voor alle inzet die hij doet. Een direct antwoord daarop hebben we niet. Wel horen we dat het gebouw rond de zomer gereed zal zijn. De sneeuw van

deze winter heeft tot wat problemen geleid: één van de kassen waar het nodige in verbouwd werd is ingestort onder het gewicht van de sneeuw. En de kinderen konden een week lang niet naar school door de hoeveelheid. Gelukkig is deze familie zelfvoorzienend waar het gaat om

eten: zelf brood bakken, eieren van de kippen, de kippen zelf, wat varkens etc. zorgen voor voldoende eten. Ook als je bent ingesneeuwd voor een week lang.

Overigens is de pastor een man met humor. Als Nederlanders verstaan we de taal niet, we horen dan ook niet hetgeen de vader met de pastor bespreekt, dat moet vertaald worden door de pastor naar het Engels. En op het moment dat de soep op tafel staat keert de pastor zich

naar ons toe: "I have to tell you something...." begint hij zijn verhaal na een gesprek met de vader van het gezin. "...some members of the family has died...." en wijst vervolgens heel serieus op de kippenpoten in de soep....

Gastvrij....delen wat je hebt... hoe weinig dat ook is.... Een terugkerende opmerking in de reisverslagen. Het geldt ook voor het tweede bezoek deze dag. Aan een familie waarvan meerdere gezinsleden in het buitenland zijn om daar wat geld te verdienen. Vader in Noorwegen, twee dochters in Engeland. En daarnaast een zoon in Oradea en een zoon in Boekarest. Deze laatste beiden enerzijds voor studie en anderzijds voor werk. En toch een maaltijd met vlees serveren aan de gasten die even langskomen voor een bezoekje. We horen hier dat de zoon in Oradea gaat trouwen, 22 jaar oud is hij, samen met zijn vriendin verwachten ze een kindje. We horen ook dat één van de beide dochters in Engeland een ongeluk heeft gehad met als gevolg een gebroken been. Het ongeluk was buiten haar schuld, maar door de taalbarrière heeft ze dat niet duidelijk naar voren kunnen brengen bij de lokale autoriteiten. Ook horen we dat de winter hier hard heeft toegeslagen. De hoeveelheid sneeuw heeft hier geleid tot twee weken uitval van stroom. Twee weken! Stel je eens voor dat ons dit in Nederland zou overkomen. Twee weken zonder elektriciteit levert ons een enorm probleem op. In Roemenië heeft dit voor de familie wat overlast gegeven, maar geen probleem. Armoede maakt inventief, vindingrijk en zorgt voor enige zelfredzaamheid. Eten komt van hetgeen ze rondom het huis aan dieren hebben lopen en de warmte komt van de hout gestookte kachel. En ja, je moet je wat voorbereiden op slecht weer....

De reis terug verloopt voorspoedig, het is donker als we 's avonds weer thuis arriveren. En ook hier geldt: napraten over hetgeen we gezien hebben en wat onze indrukken zijn is nodig.

Dag 7

De laatste dag voor vertrek, de laatste bezoeken af te leggen. We starten met een bezoek aan een dame die bij haar thuis door de jaren heen veel kinderen heeft opgevangen. Kinderen die door de ouders in de steek zijn gelaten. Echter, we komen voor een dichte deur.... er wordt niet opengedaan.... We rijden dan maar door naar het tweede geplande bezoek.

Vader en moeder zijn thuis, de zoon is op school. Vader heeft geen werk, hij heeft vorig jaar in Tsjechië gewerkt maar zal daar niet naar teruggaan. Het uurloon dat hij daar verdiende? € 1,50. Wat hij niet uitbetaald heeft gekregen? Zo'n € 1.400,- Voor dit gezin een kapitaal bedrag. Misbruik van de situatie van Roemenen maken? Zeg het maar.... Moeder heeft nu thuiswerk gevonden. Schoenen met de hand in elkaar zetten. Een zool vastzetten aan de schoen door met een dikke naald met garen te werken. De verdienste: € 1,00 per paar. En één paar schoenen kost haar een half uur werk. Het probleem voor dit gezin is de zoon. Hij moet komende week naar het ziekenhuis voor onderzoek naar genetische

problemen. Hoe lang het onderzoek duurt en hoe lang vader en moeder bij hem in het ziekenhuis moeten zijn is niet bekend. Laat staan de kosten hiervan en hoe die betaald moeten worden. Maar dat de zoon geholpen moet worden is helder, hij heeft te veel last en pijn dagelijks aan zijn rug. 14,5 jaar en 27KG zwaar.

Omdat de pastor 'tussendoor' ook even een lid van zijn gemeente moet helpen hebben we even wat vrije tijd. Vrije tijd die we besteden door het centrum van de stad Petrosani te bezoeken. En door een kort ritje met de auto in de omgeving te maken. Het rondrijden met een huurauto met Roemeens kenteken is dan wat handiger dan met een auto met Nederlandse kentekenplaten. We zijn zo wat anoniemer en worden niet nagekeken. Dat maakt dat we op ons gemak de omgeving verkennen. We schreven al over het verschil in het land tussen het westen en het zuiden. Ons korte verkenningstocht in de omgeving heeft dat beeld sterker bevestigd. Het zuiden van Roemenië blijft ver achter in de ontwikkeling van het land.

In de middag vertrekken we naar een klein dorpje nabij de plaats Hateg. De familie die hier woont is geholpen in het verleden door een initiatief vanuit een Franse organisatie. Zij hebben een nieuw huis gebouwd voor de familie. Echter: ze hebben het niet afgemaakt. De reden hiervan is niet bekend. De vader van dit gezin werkt in Noord Duitsland. Waar precies weten ze niet. De familie heeft onze hulp nodig om rond te kunnen komen met de eerste levensbehoeften. En ook de kosten voor de schoolgaande kinderen zijn te veel voor de familie. Schoolspullen als schriften, pennen, mappen etc. zijn nodig.

Op de weg terug naar Petrosani bezoeken we eerste een dame in de plaats Petrila. Deze dame heeft een inkomen van de staat van omgerekend € 1,- per dag. Denk er vervolgens bij dat ze een appartement heeft zonder verwarming. En dan toch een maaltijd voor ons klaar hebben staan..... en met een positieve insteek haar situatie aanvaardt. Positief omdat ze een aantal jaren geleden een gecompliceerde beenbreuk heeft opgelopen. En mede met onze hulp de medische zorg heeft gehad waardoor ze hier volledig van hersteld is. Vragen hoe het met haar gaat is dan overbodig...

Het laatste bezoek van onze reis gaat naar de dame die vanochtend niet thuis was. Ze is inmiddels weer in Petrosani, het bleek dat ze vandaag bij één van 'haar kinderen' is geweest. Dit gehandicapte

SITUAȚIA LA ÎNVĂȚĂTURĂ (medii)		SITUAȚIA LA ÎNVĂȚĂTURĂ (medii)	
Disciplină de învățare	Medie	Disciplină de învățare	Medie
Limba și literatura română	10	Limba și literatura română	10
Matematică	10	Matematică	10
Cultura univers	10	Cultura univers	10
Educația civică	10	Educația civică	10
Matematică	10	Matematică	10
Fizică	10	Fizică	10
Chimie	10	Chimie	10
Biologie	10	Biologie	10
Engleză	10	Engleză	10
Religie	10	Religie	10

meisje woont niet meer bij haar. De verzorging werd haar te groot. Dit gehandicapte meisje verblijft nu in een tehuis die het moet doen met giften en gaven van anderen. Zo helpt deze dame niet alleen de kinderen die bij haar verblijven, maar probeert ze met hetgeen ze heeft ook het tehuis nog wat te helpen. Eén van de twee kinderen bij haar thuis laat vol trots zien welke cijfers ze op school haalt. Een rapport met hoge cijfers. Ga zo door! Het kan je helpen je eigen toekomst wat rooskleuriger te maken.

Dag 8

Vandaag gaan we terug naar Nederland. Stipt om 8 uur rijden we uit Petrosani weg met onze huurauto. Richting de luchthaven van Cluj-Napoca. Onze vlucht vertrekt daar 20 minuten verlaat om 14.50 uur. Ook deze piloot vliegt wat harder want de aankomst in Nederland is stipt op tijd: 15.55 uur. Vanuit Eindhoven banen we ons door de spits een weg naar Almelo.

We hebben ook deze reis weer veel indrukken opgedaan, veel nieuwe informatie meegekregen om te delen met onze sponsors.

We gaven ergens in dit reisverslag al aan dat we goede gesprekken hebben als we onderweg zijn naar de families. We hebben dan immers tijd om e.e.a. met elkaar door te nemen. Eén van onze vragen was: wat is een goed inkomen als je een goede baan hebt in Roemenië? Uitgaand van een nettobedrag wordt dan aangegeven dat dit ergens rond de € 900,- per maand ligt. En dit bedrag heb je ook nodig om een gezin met 3 tot 4 kinderen te kunnen onderhouden. Wat we echter in heel veel gevallen horen is dat het totale inkomen stukt bij een paar honderd euro. Bedragen van € 300,- of € 400,- horen we met enige regelmaat. En dan alleen in de situatie waarbij er werk is, vaak gaat het dan om werk in het buitenland. En als er geen werk is? Dan is een leven zonder hulp van buitenaf eenvoudigweg niet mogelijk.

Onze hulp, uw hulp is en blijft nodig! Een druppel op een gloeiende plaat. Maar daar waar de druppel valt zijn we van betekenis. Helpen we een familie, een gezin in hun dagelijkse survival. Want meer dan dat is het vaak niet.

